

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 9CoP/24/2014
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2513212623
Dátum vydania rozhodnutia: 25. 11. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eva Barcajová
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2014:2513212623.3

Uznesenie

Krajský súd v Trnave právnej veci starostlivosti súdu o maloleté deti: V. B., narodená XX.F. XXXX, L. B., narodený XX. F. XXXX, X. B., narodená XX. F. XXXX a M. B., narodená XX. Q. XXXX, všetky bytom u otca, zastúpené kolíznym opatrovníkom: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Piešťanoch, deti matky: Ing. L. B., narodená XX. F. XXXX, bytom J. XXX, t.č. bytom A. O. XX/XX, X., štátny občan SR a otca: T. B., narodený XX. Q. XXXX, bytom J. XXX, štátny občan SR, právne zastúpený Mgr. Martinou Masárovou, advokátkou so sídlom Záhradná 2/B, Piešťany, v konaní o úprave práv a povinností rodičov v maloletým na čas do rozvodu, o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia, na odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Piešťany č.k. 10P/89/2013-471 zo dňa 21. októbra 2014 takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa potvrdzuje s tým, že toto predbežné opatrenie platí do právoplatného skončenia konania o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom, ktoré sa vedie na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 10P/89/2013.

Týmto sa mení uznesenie Okresného súdu Piešťany č.k. 10P/89/2013-218 zo dňa 7. apríla 2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 23CoP/40/2014-324 zo dňa 30. júna 2014.

odôvodnenie:

Súd prvého stupňa napadnutým uznesením rozhodol o návrhu na nariadenie predbežného opatrenia podaného kolíznym opatrovníkom tak, že uložil matke povinnosť odovzdať maloleté deti V., L., X. a M. do dočasnej starostlivosti otca a ďalej uložil matke povinnosť prispievať na výživu maloletej V., maloletého L., maloletej X. a maloletej M., každému z nich sumu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené neploleté dieťa podľa osobitného predpisu vždy do 15. dňa v mesiaci vopred k rukám otca maloletých. Svoje rozhodnutie odôvodnil tým, že na súde prvého stupňa prebieha konanie o úpravu výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom, v ktorom konaní sa obaja rodičia domáhajú zverenia detí do svojej osobnej starostlivosti. V priebehu konania kolízny opatrovník podal návrh na nariadenie tohto predbežného opatrenia dôvodiac tým, že v predmetnom konaní boli predbežným opatrením č.k. 10P/89/2013-218 zo dňa 7. apríla 2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 23CoP/40/2014-324 zo dňa 30. júna 2014 maloleté deti dočasne zverené do osobnej starostlivosti matky a otcovi bola stanovená vyživovacia povinnosť a upravený styk s deťmi. V konaní je nariadené znalecké dokazovanie znalcom z odboru psychológie, odvetvie klinická psychológia detí a klinická psychológia dospelých znalcom PhDr. Igorom Obuchom. V priebehu konania sa starí rodičia Y. obrátili na kolízneho opatrovníka, keď vyjadrili obavy o zdravie a bezpečnosť svojich vnúčat a ich dcéry v súvislosti so vstupom neznámej osoby pochybnej povesti (Q. P.) do jej domácnosti, v ktorej žijú deti, ako aj z dôvodu laktačnej psychózy, na ktorú bola v minulosti matka detí liečená. Starí rodičia a následne aj otec maloletých detí označili správanie matky za nezodpovedné a rizikové. I skúsenosti kolízneho opatrovníka či už v osobnej alebo písomnej komunikácii s matkou maloletých svedčia o rizikovitom správaní matky, zasielaní správ kolíznemu opatrovníkovi s nepodstatným alebo protichodným obsahom. Matka súčasne neumožnila kolíznemu opatrovníkovi šetrenie situácie v rodinnom prostredí, opakovane sa nedostavila na predvolanie kolízneho opatrovníka a poukázal tiež na to, že maloleté deti

v poslednom čase vyjadrujú odmietavý postoj po styku u otca k návratu k matke, vulgárne sa vyjadrujú na jej adresu, odmietajú vystúpiť z auta otca a opakovane prejavujú túžbu byť u otca. Posledné správy o styku otca s maloletými deťmi zo dňa 27.08.2014, 24.09.2014 a 13.10.2014 a tiež mesačné správy Mgr. O., psychologičky z AS A., n.o. bližšie dokresľujú problémové správanie matky a kritický postoj jednotlivých členov rodiny vrátane názoru maloletých k matke. Všetky tieto skutočnosti sú dôkazom vážnych pochybností o zdravom psychickom stave matky, jej neprimeraných reakciách voči maloletým a nenasvedčujú o psychickej pohode a rovnováhe matky, ale vyvolávajú obavy, že momentálne výchovné prostredie detí možno považovať za rizikové. Preto kolízny opatrovník žiadal, aby súd uložil matke detí povinnosť odovzdať ich do dočasnej starostlivosti otca a matku zaviazal povinnosťou prispievať na výživu detí. Súd s poukazom na ustanovenia § 102 ods. 1, 2 OSP, § 74 ods. 6, § 75 ods. 8, § 76 ods. 1 písm. b), § 76 ods. 4 OSP dospel k záveru, že návrh kolízneho opatrovníka je dôvodný a stotožniac sa so skutkovými a právnymi dôvodmi návrhu na nariadenie predbežného opatrenia svoje rozhodnutie bližšie neodôvodňoval.

Proti tomuto uzneseniu podala v zákonnej lehote odvolanie matka maloletých detí, ktorá s nariadeným predbežným opatrením nesúhlasila. Argumentovala, že návrh kolízneho opatrovníka bol podaný bez preukázateľných právnych dôkazov a súd pochybil, keď matku bezdôvodne pozbavil rodičovských práv. Na tento právny úkon nemá v Slovenskej republike nikto právomoc. Ona ako matka detí koná v súlade s § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine. Uviedla, že v dňoch 13.09.2014, 14.09.2014, 20.09.2014, 23.10.2014 Ing. T. B. neoprávnene vznikol do jej bytu, ktorý je pre neho cudzím bytom. Otec maloletých detí získal kľúče od jej bytu a dňa 23.10.2014 cca o 15,15 hod. sa pokúsil neoprávnene dostať do jej bytu. Maloleté deti L. a X. sa nachádzali v byte v prítomnosti Q. P., boli kľudné a X. po otvorení dverí Ing. T. B. svojvoľne z bytu odišla bez toho, aby jej občan SR Q. P. obmedzoval osobnú slobodu. Argumentovala, že s občanom Q. P. komunikuje viac ako 14 mesiacov, občan Q. P. navštevuje jej domácnosť denne, zdržuje sa tu 6-7 hodín. Ona ako matka sa riadne stará o výchovu a vzdelávanie detí, v domácnosti sa nefajčí, nekonzumuje sa alkohol, neužívajú sa drogy ani omamné látky, ani sa tu s nimi neobchoduje, nerozprávajú sa vulgárne slová, nenavádzajú sa maloleté deti k drobným krádežiam. ÚPSVaR chcelo spochybníť jej povest', avšak to vzhľadom k protichodným tvrdeniam zo strany ÚPSVaR žiada vylúčiť z pojednávania Krajského súdu v Trnave. Návrh ÚPSVaR na vydanie uznesenia o nariadení predbežného opatrenia v zmysle § 76 ods. 1 písm. b) OSP zo dňa 14.10.2014 je bezdôvodný, právne nepreukázateľný a je v rozpore s právoplatným a vykonateľným uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 23CoP/40/2014, ktoré bolo vydané dňa 30.06.2014.

Poukázala ďalej na to, že pracovníčky ÚPSVaR si vyžiadali dňa 29.07.2014 na občana Q. P. správu o povesti v mieste jeho bydliska a dňa 30.07.2014 obec B., v zastúpení starostom obce D. V. podala zavádzajúce informácie, ktoré nemajú oporu v žiadnom zákone. Q. P. nebol riešený v priestupkovom konaní, nie je voči nemu vedené trestné stíhanie a nemá problém s dodržiavaním zákonov.

Pracovníčky ÚPSVaR vypracovali návrh, ktorý je právne nepreukázateľný, vychádzali z nepravdivých údajov, ktoré im predložili Obecný úrad B. v zastúpení D. V., manželia Y. a Ing. T. B.. Uvádza ďalej, že nepotrebuje žiadne odborné vyšetrenie psychiatra, preto s psychiatrickou MUDr. K. H. od 18.05.2011 nekomunikuje, žiadala vylúčiť tento bod z návrhu na vydanie uznesenia o nariadení predbežného opatrenia. Argumentovala ďalej tým, že pracovníčky ÚPSVaR sa sťažujú, že dňa 29.07.2014 im neumožnila vykonať vo svojej domácnosti šetrenie so zámerom vykonať osobný pohovor s maloletými deťmi. Zastáva však názor, že ak nepotrebovali vykonať kontrolu v domácnosti Ing. B., nie je právny dôvod, aby zasahovali do súkromia jej ako matky a to bez nariadenia okresného súdu a bez súhlasu Okresnej prokuratúry Piešťany. Preto žiadala vylúčiť tento bod z odôvodnenia návrhu na vydanie uznesenia o nariadení predbežného opatrenia. Pracovníčky ÚPSVaR sa tiež sťažovali na to, že matka sa na predvolanie na úrad opakovane nedostavila. Argumentovala však, že v jednom prípade jej predvolanie nebolo doručené a v ďalšom predvolanie obdržala v čase, keď už bolo bezpredmetné. Preto žiadala vylúčiť tento bod z odôvodnenia návrhu na vydanie uznesenia o nariadení predbežného opatrenia. Argumentovala, že pracovníčky ÚPSVaR zaujímali len práva otca (častejší styk otca s deťmi, dvojtyždňová dovolenka otca s maloletými deťmi, zimná a letná dovolenka), avšak neriešili tak závažné veci, ako je navádzanie detí na drobné krádeže za odmenu 25,- eur. Pre nečinnosť pracovníčok ÚPSVaR po niekoľkých hodinách strávených u otca sú maloleté deti neovládateľné, pretože otec sa nevenuje zodpovednej výchove detí, XX-ročnej V. dovolil ísť na obecnú zábavu v obci J. bez doprovodu, kde bola do polnoci. Maloletým deťom neohraničí čas, koľko sa môžu hrať na PC, tablete, PSP, maloletú X-ročnú M. v poobedňajších hodinách nedáva spať, nemotivoval maloleté deti k odovzdaniu k rukám matky.

Konanie otca nenapíňa skutkovú podstatu § 28 ods. 1 písm. a) Zákona o rodine. Prístup pracovníčok ÚPSVaR je nezodpovedný, nepredložili žiadne dôkazy nasvedčujúce tomu, že sa vyjadrujú odborne a nezáväzujúco, nenašli vhodný spôsob komunikácie s matkou detí a jej pripomienky odignorovali. Preto žiadala vylúčiť vážne výhrady pracovníčok ÚPSVaR k zdravému psychickému stavu matky z odôvodnenia uznesenia. Argumentovala ďalej tým, že k návrhu pripojili štyri prílohy, matke však nedali ani jednu prílohu, čo je priamym dôkazom toho, že konajú svojvoľne a nevedia, čo to znamená zabezpečiť zodpovednú výchovu štyroch maloletých detí. Preto žiadala zrušiť predmetné uznesenie ako celok, ako vydané bez náležitých, právne relevantných dôkazov, keď súd ju bezdôvodne pozbavil rodičovských práv. Poukázala súčasne na to, že predmetné uznesenie je v rozpore s právoplatným a vykonateľným uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 23CoP/40/2014, ktoré bolo vydané dňa 30.06.2014.

Matka maloletých detí svoje odvolanie v rámci odvolacej lehoty písomne doplnila. Poukázala na to, že napadnutým uznesením súd prvého stupňa riešil v jednom súdnom konaní rovnaké práva a povinnosti rodičov, o ktorých už bolo rozhodnuté uznesením okresného súdu č.k. 10P/89/2013-218 zo dňa 7. apríla 2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 23CoP/40/2014-324 zo dňa 30. júna 2014. V platnosti sú tak popri sebe dve predbežné opatrenia, ktorých obsah je vo vzájomnom rozpore, čo spôsobuje ich reálnu nevykonateľnosť v praxi, preto považuje uznesenie súdu prvého stupňa tiež za zmätočné. Napadnuté uznesenie o predbežnom opatrení je preto nesprávne, nerieši situáciu v rodine, naopak, do rodiny a života maloletých detí vnáša neistotu. Jej správanie v súdom uvádzaných situáciách ako neprimerané vyplýva z dlhodobu neriešených konfliktov v rodine medzi ňou a manželom. Uviedla, že dlhoročné verbálne ponižovanie zo strany manžela, nekomunikovanie s ňou, znižovanie autority matky pred maloletými, problémy vo finančnom zabezpečení rodiny sa podpísali na jej správaní, avšak doposiaľ nikto nedisponuje takým vyjadrením odborne spôsobilej osoby, ktoré by potvrdzovalo, že bezpečnosť maloletých detí v jej starostlivosti je ohrozená. Preto sa rozhodla sama bezodkladne navštíviť lekára v odbore psychiatria, ktorého požiada o vyšetrenie, pričom prvé vyšetrenie absolvovala u MUDr. H. už dňa 05.11.2014. Trvala na tom, aby sa psychiatrickému vyšetreniu podrobil aj otec maloletých detí. Uviedla, že bola bez akýchkoľvek finančných prostriedkov a skúseností vo veciach právnych a preto uverila pánu Q. P., ktorý jej ponúkol bezplatnú právnu pomoc, pod jeho vplyvom konala tak, že to vyznelo, akoby nechcela spolupracovať s kolíznym opatrovníkom. V súčasnej dobe sa však s pánom P. nestýka, neudržiava s ním ani osobný, ani telefonický či iný kontakt. Pochopila, že jeho rady nie sú právne relevantné a správne. Maloleté deti sú v súčasnej dobe z celej situácie zmätené. Rozdielnosť vo výchove matky a otca je veľmi výrazná. Ona vedie deti k zodpovednosti, k aktívnemu využívaniu voľného času a k úcte k všetkým dospelým, naopak, manžel nepovažuje za dôležité maloletých vychovávať, neučí sa s nimi, nekontroluje ich, voľný čas môžu tráviť spôsobom, ktorý si sami zvolia. Maloleté deti prirodzene uprednostňujú bezstarostný život u otca pred zodpovedným prístupom matky. Nemyslí si však, že pre budúcnosť detí je takýto extrémne benevolentný prístup otca vhodnou výchovnou metódou. Preto predbežné opatrenie je v rozpore so záujmami a potrebami detí. V skutočnosti otec vzhľadom na svoje pracovné vyťaženie nie je schopný zabezpečiť starostlivosť o maloleté deti v plnom rozsahu. So starostlivosťou mu musia pomáhať aj jej, aj jeho rodičia, čo z hľadiska dlhodobého je vzhľadom na ich vek nereálne. Predbežné opatrenie je reálne nevykonateľné a poukázala na samotný postoj otca, ktorý súhlasí s tým, že v skutočnosti sa o deti od ich odchodu zo škôlky, resp. školy až po návrat otca z práce stará v pracovné dni ona, čo je 4 až 5 hodín denne, nakoľko si otec starostlivosť o deti v tomto čase nevie zabezpečiť inak. Predbežné opatrenie neobsahuje úpravu styku matky s maloletými deťmi, čo nie je v súlade so záujmami a potrebami detí. Súd tak rozhodol o úplnom zákaze styku matky s deťmi. Základnou potrebou detí vzhľadom na ich vek a pravidelný kontakt s matkou je jej láska a starostlivosť, ktorú maloletí požívajú od svojho narodenia a je pre nich prirodzená. Prerušenie kontaktu maloletých s matkou v kombinácii s pracovnou zaneprázdnenosťou otca a jeho negatívnym prejavom na adresu matky vytvára situáciu, keď sa deti žijúcich rodičov stávajú sirotami. K úhrade výživného uviedla, že je toho času nezamestnaná, bez príjmu a preto plnenie vyživovacej povinnosti je nad jej finančné možnosti. Intenzívne si však hľadá prácu a súčasne sa zúčastňuje vzdelávania, ktoré jej pomôže zvýšiť šance na ďalšie profesijné uplatnenie. Jej záujmom je zachovať kompletnú rodinu a celé jej snaženie, aj keď možno vždy nezvolila správne prostriedky, má viesť k tomu, aby žili ako úplná rodina, v ktorej panuje úcta a zhoda vo výchove medzi rodičmi a tým sa vytvára optimálne rodinné zázemie pre deti. Tento záujem nemohla dlhodobo pre nezáujem manžela dosiahnuť. V danom prípade uviedla, že pri vydávaní predbežného opatrenia o starostlivosti o maloleté deti je prioritný záujem maloletých. Nariadené predbežné opatrenie pritom tento záujem nezohľadňuje (napríklad neupravený styk, nereálnosť zabezpečenia starostlivosti o maloletých otcom, absencia rodičov pri výchove a iné).

Poukázala na článok 24 Charty základných práv Európskej únie a potrebu brať do úvahy najlepšie záujmy dieťaťa. Uviedla, že práve týmto predbežným opatrením bol potlačený záujem maloletých na úkor osobného kontaktu rodičov s deťmi, ktorý je výrazne obmedzený, keďže otec maloletých síce má právo na neobmedzený kontakt s deťmi, avšak je pracovne vyťažený a zároveň súd neupravil styk matky s maloletými deťmi. Ak otec, ktorému súd zveril do dočasnej starostlivosti maloletých rozhodne o tom, že deti sa nebudú s matkou stýkať, tak deti budú v podstate odkázané výlučne na starostlivosť zabezpečovanú starými rodičmi, čo nie je vzhľadom na ich vek a potreby vhodné ani pre maloletých, ani pre starých rodičov. Preto žiadala, aby odvolací súd napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa zrušil a návrh na nariadenie predbežného opatrenia zamietol a uložil otcovi povinnosť odovzdať maloleté deti do dočasnej starostlivosti matky s tým, že výživné bude otec platiť podľa pôvodného predbežného opatrenia.

Otec maloletých detí sa k odvolaniu matky písomne vyjadril. Uznesenie súdu prvého stupňa navrhol ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že rozpory v rodine vyplývajú z rozdielnych názorov rodičov na krúžky a mimoškolskú aktivitu detí a vynakladanie finančných prostriedkov na ne. Po vydaní predchádzajúceho predbežného opatrenia súdom prvého stupňa dňa 07.04.2014 matka zásadným spôsobom zmenila svoje správanie voči otcovi, kedy mu bránila v stretávaní sa s maloletými deťmi a stretnutia podmieňovala platením výživného. Pri každom pokuse otca o stretnutie s deťmi podávala na otca opakované trestné oznámenia, čo však nepodložila žiadnymi relevantnými skutočnosťami, ani príslušníci polície nezistili žiadne okolnosti, na základe ktorých by mohli vzniesť obvinenie proti otcovi detí. Otca o stave detí, ich zdraví, škole, psychickej pohode odmietla informovať a nekomunikovala s ním osobne ani prostredníctvom jeho právnej zástupkyne a len výnimočne odpovedala na SMS, prípadne zasielala maily. Maloleté deti boli opakovane prítomné takéhoto konania matky, ktoré ich neustále stresovalo. Nespochybnil schopnosť matky o deti sa starať, resp. pripraviť jedlo, zabezpečiť čisté šatstvo, prípravu do školy a na krúžky. No zásadným spôsobom u nej zlyhávala komunikácia s deťmi. To spôsobilo, že deti sa po stretnutí s otcom odmietali vrátiť k matke, matka bola pod vplyvom Q. P., ktorý zásadným spôsobom ovplyvňoval správanie matky. Všetky tieto okolnosti spôsobili, že deti už tento stav nevedeli zvládať a správali sa k matke odmietavo. Preto i otec začal mať strach o duševné zdravie detí, keď v súčasnej dobe sú deti u otca, otec sa o ne riadne stará, boli mu dočasne zverené do starostlivosti a nebráni zároveň styku matky s deťmi. Najstaršia dcéra V. matku zásadne odmieta. Čo sa týka krúžkov, otec umožňuje deťom navštevovať krúžky a šport podľa ich záujmu. S matkou detí sa ohľadom výchovy snaží komunikovať a dohodnúť sa s ňou, umožňuje styk detí aj so starými rodičmi. Preto navrhol rozhodnutie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť.

Kolíznym opatrovníkom sa k odvolaniu matky písomne vyjadril. Uviedol, že odvolanie matky voči uzneseniu súdu prvého stupňa obsahuje množstvo poloprávd a prekrútených faktov, v celom rozsahu ho považujú preto za zavádzajúce, neobjektívne a zmätočné. K podaniu návrhu na nariadenie tohto predbežného opatrenia došlo po starostlivom a zodpovednom zvážení celkovej životnej situácie maloletých detí s cieľom zabezpečiť pre ne zdravý psychický a sociálny vývin a predísť tým závažnému narušeniu uspokojovania ich potrieb. Preto navrhli napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa ako vecne správne potvrdiť.

Krajský súd v Trnave ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 z. č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení Občianskeho súdneho poriadku - ďalej len OSP), po zistení, že odvolanie podal včas účastník konania (§ 201, 204 OSP), proti rozhodnutiu, proti ktorému je opravný prostriedok prípustný (§ 202 OSP), preskúmal napadnuté uznesenie súdu prvého stupňa v medziach daných rozsahom a dôvodmi odvolania (§ 212 ods. 1 OSP) prejednal vec postupom bez nariadenia odvolacieho pojednávania, (§ 214 ods. 2 OSP) a dospel k záveru, že uznesenie súdu prvého stupňa je vecne správne, preto ho podľa ustan. § 219 ods. 1 OSP potvrdil. Senát odvolacieho súdu toto rozhodnutie vydal pomerom hlasov 3:0, t.j. jednohlasne (§ 3 ods. 9 posledná veta zák. č. 757/2004 Z.z.).

Predmetom tohto konania vedeného na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 10P/82/2013 je návrh matky maloletých detí na úpravu práv a povinností rodičov k deťom.

Po začatí konania súd vydal predbežné opatrenie č.k. 10P/98/2013-218 zo dňa 07.04.2014 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave č.k. 23CoP/40/2014-324 zo dňa 30.06.2014, ktorým všetky štyri maloleté deti dočasne zveril do osobnej opaterky matky, otcovi detí uložil povinnosť platiť na maloletú V., L. a X. výživné mesačne sumou po 90,- eur a na výživu maloletej M. sumou 70,- eur a dočasne upravil

styk otca s maloletými deťmi na každú sobotu od 10,00 hod. do 19,00 hod., s tým, že predbežné opatrenie platí do právoplatného skončenia konania o úprave práv a povinností rodičov k maloletým deťom, ktoré sa vedie na Okresnom súde Piešťany pod sp. zn. 10P/89/2013. K vydaniu tohto predbežného opatrenia došlo z dôvodu potreby pristúpiť k úprave právnych pomerov účastníkov, ktorú odôvodňuje záujem maloletých detí, ktorý je smerodajný. V danom prípade sa vyskytli nezhody medzi rodičmi, tieto pretrvávali a keďže rodičia žili oddelene, bolo dôvodné deti dočasne zveriť matke, v ktorej starostlivosti sa nachádzali, matka sa o deti riadne starala a ani zo strany kolízneho opatrovníka neboli v tejto starostlivosti zistené žiadne nedostatky. Otcovi bola stanovená vyživovacia povinnosť vo výške 20% z čistého príjmu, t.j. zo sumy 2.193,49 eura a súčasne súd stanovil otcovi styk s maloletými deťmi preto, aby deti nestratili kontakt s otcom.

Na základe nariadeného predbežného opatrenia sa preto deti nachádzali v starostlivosti matky, otec platil na deti výživné a uskutočňoval sa styk otca s maloletými deťmi. Konanie na súde prebiehalo, keď naposledy bolo rozhodnuté o vykonaní znaleckého dokazovania. Okrem predmetného konania súd prvého stupňa riešil i styk otca s maloletými deťmi na návrh matky i otca (15Em/1/2014 a iné). V súvislosti s realizáciou styku s maloletými deťmi sa medzi rodičmi vyskytovali problémy, keďže rodičia komunikovali spolu minimálne a u matky sa prehlboval nezáujem o konštruktívnu komunikáciu a rezervy v prístupe k výchove detí. Nekomunikovala s deťmi dôležité informácie, čím sa stalo pre deti jej správanie málo čitateľné, čo mohlo vyvolávať u detí neistotu (porovnaj psychologické vyjadrenie A., nezisková organizácia zo dňa 31.07.2014 č.l. 354 až 356 spisu). Kolízny opatrovník sa zúčastňoval pre konflikty medzi rodičmi realizácie styku otca s deťmi, keď napríklad dňa 16.08.2014 pri odovzdávaní detí od otca matke sa matka v domácnosti nenachádzala, v domácnosti prítomný Q. P. disponoval plnomocenstvom matky na prevzatie maloletých detí od otca (porovnaj č.l. 379 spisu). Otec nesúhlasil s tým, aby deti odovzdal cudzej osobe a preto deti Q. P. neodovzdal. Styk otca s maloletými deťmi komplikovala skutočnosť, že maloleté deti (X., L.) často práve v sobotu absolvovali rôzne športové podujatia (tenisové turnaje) a otec si pre deti v priebehu dňa sem po ne chodil (porovnaj napríklad správa kolízneho opatrovníka č.k. 384 až 387 spisu).

Rodina B. bola zaradená do programu neziskovej organizácie A. a terénni pracovníci s ňou pracovali za účelom zlepšenia komunikácie medzi rodičmi a na ich motivácii k dohode ohľadom starostlivosti o maloleté deti, o čom mesačne vyhotovovali písomné správy (porovnaj č.k. 388 až 394, 451 až 457 spisu). Konflikty a problémy medzi rodičmi vznikali pri odovzdávaní detí, prípadne i preto, že občasne maloleté deti bývali v byte samé, prípadne so Q. P., pretože matka bola s inými deťmi na turnaji. Tieto skutočnosti matka otcovi vopred neoznámila, nekonzultovala ich s ním, nedala mu vedieť, kde sa bude s tým - ktorým dieťaťom v uvedený deň styku nachádzať, iba ho odkázala na rozpis zápasov, ktorý mu v minulosti zaslala prostredníctvom detí. Pri odovzdávaní detí vznikali rôzne problémy, napríklad dňa 02.08.2014 nechcela do domácnosti matky ísť maloletá V., nechcela ísť od otca k matke, kedy sa podarilo maloletú V. presvedčiť až starým rodičom Y., ktorí o 20,15 hod. nedobrovoľne odviekli maloletú V. za matkou.

Konflikt pri styku rodičov nastal i dňa 13.09.2014, kedy sa otec dostavil pre maloleté deti, zazvonil pri byte matky detí, otvorili mu deti, ktoré ho pozvali do chodby, na čo matka detí zavolała príslušníkov mestskej polície z dôvodu porušovania domovej slobody. Pri odovzdávaní detí v nasledujúci deň (nedeľa, pretože navrhovateľka v byte nebola, nemohla si deti od otca prevziať, preto si otec nechal deti až do nedele) do bytového domu vošiel ako prvý maloletý L., ktorý mal svoje kľúče, maloletej X. sa však nepodarilo do bytu dostať, pretože dvere bytu boli zamknuté, zvnútra bol v zámke kľúč, na búchanie ani zvonenie nikto neotváral, preto otec kontaktoval starých rodičov, keďže sa bál o L., ktorý mal byť v byte. Potom za prítomnosti starých rodičov sa do bytu dostal pomocou rebríka, byt odomkol, vpustil dnu starých rodičov i s deťmi a zistili, že navrhovateľka je doma a spolu s maloletou V. a L. bola zamknutá v detskej izbe a nedovolila deťom sa ozvať ani vyjsť z izby. Ďalším konfliktným stykom bol i styk dňa 04.10.2014, keď pri preberaní detí otcom matka otcovi neoznámila, že M. s ním nepôjde, že je chorá a pri odovzdávaní detí vo večerných hodinách matke deti odmietli ísť od otca k matke. Zvýšenú starostlivosť bolo potrebné venovať najmä maloletej V., ktorá bola veľmi rozrušená a nechcela odísť z auta otca. Matka jej nevenovala žiadnu pozornosť, nepôsobila na dieťa, nesnažila sa získať si ju a maloletá s nevoľou zmenila postoj približne o 20,15 hod., kedy ju otec vysadil z auta a snažil sa ju dovieť do vchodu, resp. bytu matky.

Kolízny opatrovník sa zúčastnil stykov v siedmich prípadoch, keď väčšina odovzdávania detí prebehla v sobotu a vrátenie detí prebehlo v nedeľu, všetky priebehy stykov sú takmer identické, otec si vyzdvihuje deti z miesta bydliska sám, čo znamená, že matka deti otcovi neodovzdáva a maloleté deti

sa doma nachádzajú samé; čo sa týka počtu detí, tieto počas styku má otec málokedy všetky spolu; na odovzdávaní detí otcom po ukončení styku sa matka niekedy necháva zastupovať splnomocnencom, čo znamená, že matka si deti osobne nepreberá; odovzdávanie detí prebieha vo veľkom emocionálnom vypätí a niekedy trvá viac ako hodinu, nakoľko matka trvá na tom, aby jej otec deti odovzdal napriek tomu, že sama stojí vedľa nich; takmer každého stretnutia matky s otcom sa zúčastňuje OO PZ Piešťany alebo MSP Piešťany (na zavolanie matky) a počas posledných návratov domov sa deti odmietajú vrátiť k matke. Matka sa správa iracionálne a teatrálne, nespolupracuje ani so sociálnymi pracovníčkami, ktoré sa stykov zúčastňovali, ale svojím správaním celú situáciu zhoršuje vyvolávaním konfliktov a bezdôvodným zaťahovaním iných orgánov k zasahovaniu pri odovzdávaní detí. Odovzdávanie detí by mohlo prebehnúť v priebehu pár minút a bez pozornosti okolia, no v danom prípade tomu tak nie je, čo je pre maloleté deti emocionálne veľmi zraňujúce nielen vzhľadom na dĺžku jeho trvania, ale i samotný priebeh (porovnaj č.k. 462 spisu).

Podľa § 102 ods. 1, veta prvá zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok v znení neskorších predpisov (ďalej len „OSP“), ak treba po začatí konania dočasne upraviť pomery účastníkov alebo zabezpečiť dôkaz, pretože je obava, že neskôr ho nebude možné vykonať alebo len s veľkými ťažkosťami, súd na návrh neodkladne nariadi predbežné opatrenie alebo zabezpečí dôkaz.

Podľa § 102 ods. 2 OSP, v konaní, ktoré môže súd začať aj bez návrhu, úkony podľa odseku 1 vykoná aj bez návrhu.

Podľa § 74 ods. 6 OSP súd môže vydať rozhodnutie o predbežnom opatrení aj bez výsluchu účastníkov a bez nariadenia pojednávania.

Predbežné opatrenie nie je konečné rozhodnutie vo veci, ale len dočasná úprava pomerov účastníkov. Podmienkou pre jeho vydanie je osvedčenie, že bez okamžitej, i keď len dočasnej úpravy právnych pomerov by bolo právo účastníka ohrozené. Z uvedeného charakteru predbežného opatrenia vyplýva, že pred jeho nariadením súd nemusí, a zvyčajne pre krátkosť času ani nemôže zistiť dôkladne všetky skutočnosti, ktoré sú potrebné pre vydanie konečného rozhodnutia.

Podstatným znakom predbežného opatrenia je jeho dočasný a predbežný charakter, keďže účastník nenadobúda práva ním priznané. Účelom predbežného opatrenia v konaní o starostlivosti súdu o maloletých je predovšetkým zabezpečenie riadnej starostlivosti o maloleté dieťa, jeho práva na riadnu výchovu, výživu a vzťahu k obojmu rodičom. Pri rozhodovaní je pritom prvoradý najlepší záujem maloletého dieťaťa, jeho citové väzby, vývinové potreby a stabilita výchovného prostredia.

Pred nariadením predbežného opatrenia nie je zisťovaný skutkový stav v plnom rozsahu, ale rozhodujúce skutočnosti musia byť aspoň osvedčené.

Podľa § 76 ods. 1 OSP predbežným opatrením môže súd nariadiť účastníkovi najmä, aby podľa písm. b) odovzdal dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

Podľa § 77 ods.1 OSP predbežné opatrenie zanikne, ak
b) sa návrhu vo veci samej nevyhovelo;
c) sa návrhu vo veci samej vyhovelo a uplynulo 30 dní od vykonateľnosti rozhodnutia o veci;
d) uplynul určený čas, po ktorý malo trvať.

Predbežné opatrenie môže zaniknúť z taxatívne vymedzených dôvodov, alebo ho môže zrušiť súd, ktorý ho nariadil. V oboch prípadoch účinky takéhoto predbežného opatrenia zanikajú.

Pri nariaďovaní predbežných opatrení v konaniach starostlivosti súdu o maloletých je potrebné zdôvodnenie potreby dočasnej úpravy pomerov maloletého dieťaťa v jeho záujme. Predbežným opatrením súd aj z úradnej povinnosti (bez návrhu) môže odovzdať dieťa do starostlivosti druhého z rodičov alebo do starostlivosti toho, koho určí. Obsah tohto predbežného opatrenia súvisí s otázkou výchovy maloletého dieťaťa. Starostlivosť, ktorá môže byť obsahom predbežného opatrenia, je inštitútom procesného práva. Jeho úprava obsahuje provizórnosť ako pojmový znak predbežných opatrení. Preto odovzdanie maloletého dieťaťa do starostlivosti druhého z rodičov je v skutočnosti

faktické opatrenie, ktoré zásadne neovplyvňuje otázku budúcej výchovy. Dôvodom na odovzdanie maloletého dieťaťa do starostlivosti druhého z rodičov vyžaduje záujem maloletého dieťaťa, kedy rozhodujú kritériá najlepšieho záujmu dieťaťa.

V prejednávanej príhode odvolací súd dospel k záveru, že postup súdu prvého stupňa, ktorý uložil povinnosť matke odovzdať maloleté deti do dočasnej starostlivosti otca, bol správny. Obsahom spisu, s ktorým sa ako súd prvého stupňa, tak i odvolací súd dôsledne oboznámil, je preukázaná dôvodnosť zmeny tohto výchovného prostredia maloletých detí. Od prerušenia spolužitia rodičov, kedy sa matka zo spoločnej domácnosti od otca odsťahovala (13.03.2014) sú vzťahy medzi rodičmi nestále napäté, vyhrotené a ani odstup času nedokázal zabezpečiť predchádzanie konfliktom medzi rodičmi, čo vyplýva predovšetkým z prístupu matky k výchove detí, k realizovaniu povinností detí, k ich voľnočasovým aktivitám, k ich tráveniu voľného času a k podielu otca na výchove detí. Ani spolupráca kolízneho opatrovníka, resp. neziskovej organizácie A., ktorá pravidelne mesačne spolupracovala s rodičmi a s maloletými deťmi, vypracovávala priebežné správy, stanovovala si ciele sanácie rodiny, nepriniesla želaný efekt s prihliadnutím k tomu, že matka dôrazne odmietala komunikáciu s otcom, neinformovala ho o tom, prečo a kedy si nemôže všetky deti prevziať podľa poslednej úpravy styku súdom, neinformovala ho o zdravotných problémoch detí, pre ktoré si prípadne otec nemôže to-ktoré dieťa prevziať, na všetky podnety a životné situácie otca reagovala odmietavo, zväčša privolaním polície, čo nepochybne malo výrazný vplyv a dopad na zdravý duševný, fyzický a psychický vývoj maloletých detí a viedlo to napokon k narušeniu vzťahov medzi matkou a maloletými deťmi, ktoré matku začali odmietaať, čo sa prejavovalo problémami pri odovzdávaní detí od otca. Preto zmena výchovného prostredia a odovzdanie maloletých detí do starostlivosti otca v tomto prípade je nepochybne nevyhnutným opatrením na zmenu situácie v rodine, na to, aby maloleté deti našli duševný, fyzický i psychický pokoj a boli uchránené týmto konfliktom rodičov pri styku s otcom, čo je v ich najlepšom záujme.

Problémy vo výchove otca, na ktoré poukazuje matka vo svojom pôvodnom, prípadne i doplnenom odvolaní, vyplývajú i zo správ neziskovej organizácie A., ktorá konštatovala benevolentnejší prístup otca k výchove maloletých detí. Tento však vyplýval nielen z nedôslednosti otca pri výchove detí, ale i z danej situácie, z toho, že otec mal v čase jeho styku deti krátku dobu a nesnažila sa na ne prenášaať všetky povinnosti v domácnosti, v rodine, riešiiť pri styku trvajúcim 9 hodín plnenie školských či iných povinností. Iná situácia však vyplynie i pre samotného otca z toho, keď sú deti sústavne v jeho starostlivosti a je potrebné, aby otec ďalej spolupracoval s neziskovou organizáciou A. a získal tak hodnotnejšie skúsenosti a zručnosti v súvislosti s dôsledným dbaním na výchovu maloletých detí. Ani tieto skutočnosti však nie sú prekážkou pre to, aby deti neboli odovzdané do starostlivosti otca, pretože uvedené problémy na strane otca sú riešiteľné, otec je ich riešieniu prístupný a nie sú tak závažného charakteru, ako problémy vzniknuté v súvislosti so starostlivosťou matky. Argumentácia matky o tom, že otec pracuje mimo miesta bydliska a preto mu so starostlivosťou o deti musí pomáhať celá rodina i vrátane nej samotnej je tiež namieste a na tomto stave nie je možné nič zmeniiť s prihliadnutím k tomu, že otec, aby uživil rodinu i maloleté deti, pochopiteľne musí pracovať, a s tým, že pracuje mimo miesta svojho bydliska, sú spojené dôsledky majúce vplyv na jeho možnosť zabezpečiť reálnu starostlivosť o maloleté deti. Maloleté deti v priebehu týždňa chodia do školy, prípadne do škôlky, kedy otcovi so starostlivosťou pomáhajú i starí rodičia, je potrebné však prihliadnuť i na to, že maloletá V. je dieťaťom vo veku XX rokov, maloletý L. dieťaťom vo veku XX rokov a v rodinách s viacerými deťmi je obvyklé, že súrodenci si medzi sebou navzájom pomáhajú, čo môže vyriešiiť niektoré situácie i v súvislosti so starostlivosťou o maloleté deti.

Čo sa týka námietky matky v súvislosti s jej uloženou povinnosťou platiť výživné na maloleté deti v rozsahu 30% zo sumy životného minima, tu treba uviesť, že ustanovenie § 62 ods. 3 Zákona o rodine stanovuje každému z rodičov bez ohľadu na jeho schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinnosť plniť si vyživovaciu povinnosť voči dieťaťu v tomto minimálnom rozsahu a preto majetkové pomery matky v tejto súvislosti nie je možné zohľadniť v dôsledku toho, že maloleté deti sa nenachádzajú v jej osobnej starostlivosti, preto je povinná plniť si voči deťom vyživovaciu povinnosť stanovenú zákonom.

Námietka matky v súvislosti s tým, že popri sebe existujú dve predbežné opatrenia, jedno právoplatné a druhé neprávoplatné, ale vykonateľné je namieste a na túto bolo potrebné v odvolacom konaní prihliadnuť a do rozhodnutia odvolacieho súdu pojať i výrok o tom, že posledné rozhodnutie súdu prvého stupňa o predbežnom opatrení v spojení s rozhodnutím odvolacieho súdu sa práve týmto novým

predbežným opatrením mení, čo zabezpečí, že v účinnosti bude len súdom prvého stupňa vydané ostatné rozhodnutie o predbežnom opatrení a to v spojení s týmto rozhodnutím odvolacieho súdu.

Námietky matky v súvislosti s tým, že súd prvého stupňa neupravil jej styk s maloletými deťmi, čím v podstate uprel práva deťom na styk s ňou, sú reálne neaktuálne a sama ich vyvracia tvrdením, že s deťmi je niekoľko hodín denne, pretože otcovi vypomáha so starostlivosťou o ne a na druhej strane otec uviedol, že styku matky s maloletými deťmi nebráni a ani brániť nebude.

Nič však nebráni matke (ak by sa rodičia o styku nevedeli dohodnúť a styk sa nebude realizovať) podať návrh na úpravu styku s maloletými deťmi (návrh kolízneho opatrovníka úpravu styku neobsahoval, súd prvého stupňa o tomto nezačal konať bez návrhu, preto nebolo možné o styku rozhodnúť).

Pritom pôvodne podané odvolanie matky je značne odlišné od doplneného odvolania, keďže v doplnenom odvolaní sa matka snaží k problémom pristupovať konštruktívnejšie a racionálne zhodnotiť niektoré rizikové faktory v jej správaní a vyjadruje ochotu spolupráce s otcom, prípadne i s kolíznym opatrovníkom. Terajšia zmena jej postoja je krátkodobá (a zatiaľ len verbálna), ktorá nemôže zvrátiť správnosť rozhodnutia súdu prvého stupňa.

K vydaniu tohto predbežného opatrenia došlo preto, že bolo potrebné pristúpiť k novej úprave právnych pomerov účastníkov, ktorú odôvodňuje záujem maloletých detí, ktorý je smerodajný, pričom odvolací súd presne vymedzil aj dobu jeho trvania (§ 77 ods. 1 písm. d) OSP).

Zohľadniac hore uvedené skutočnosti odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie súdu prvého stupňa je vecne správne, a tak ho podľa § 219 OSP s uvedenou úpravou výroku potvrdil.

Poučenie:

Toto uznesenie nemožno napadnúť odvolaním.